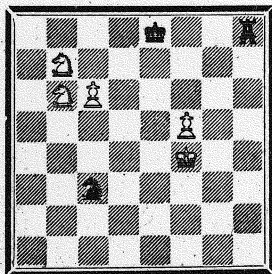

VÉGJÁTEKOK

141. BÀN JENŐ

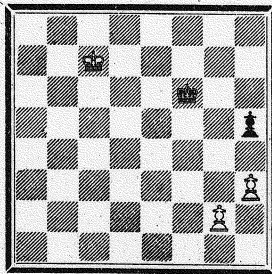
Eredeti

Világos nyer

142. ÉBERSZ KORNÉL

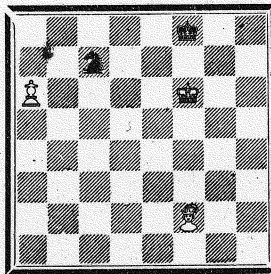
Eredeti

Világos nyer

143. GRATZER GYÖRGY

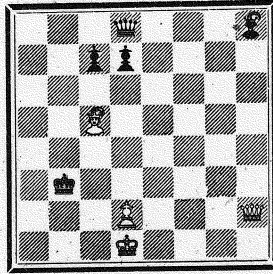
Eredeti

Világos nyer

144. V. CLAUSEN

Tidskrift för Schack, 1950. I. díj

Világos nyer

FELADVANYAINKHOZ

Olvasóink kívánságára a megfejtési verseny keretében ismét közlünk — a rendelkezésünkre álló eredeti művek számától és színvonalától függően — kitüntetett műveket is. Kíváncsiak vagyunk, fejtéink felismerik-e a 144. sz. végjáték témáját?

A 141. sz. végjátékkal új szerző mutatkozott be. BÀN Jenő mester, a közelmúltban megjelent „Végjátékok taktikája” című kitűnő könyv írója, reméljük, mint végjátékszerző is még sok sikert arat. A 142. sz. mű szerzője a gyalogvégjátékok nagy szakértője, hosszú szünet után lép ismét eredeti alkotással pöröndra.

AZ 1953–54. ÉVI ORSZÁGOS VÉGJÁTEKBAJNOKSÁG

A június 27-i II. országos sakkfeladvány-értekezlet alkalmával hirdették ki — a feladványbajnokság többi osztályával együtt — a végjátékbaajnokság eredményét. A bajnoki címet dr. LINDNER László szerezte meg 99 ponttal, második helyre KORDANYI Attila került 72 ponttal. További sorrend: 1. dícséret BAKAY Béla 60 p. 2. dícséret LÁZDAR János 36 p. Elismérés KASSAI Richárd 19 p.

A többi osztályon 9–9 szerző, a végjátékosztályon csak 5 szerző nyert kitüntetést; ami arra mutat, hogy hazánkban a végjátékszerzés nem érte még el azt a színvonalat, melyet feladványszerzőink egyébként nemzetközi viszonylatban képviselnek. A kitüntetett művek az előző évekhez viszonyítva értékesebbek; mind a szerzők, mind pedig a megfelelő színvonalú pályaművek száma azonban csekély. A fiatal szerzők fejlődése a legfőbb

biztosítéka annak, hogy a következő bajnokság sikeresebb lesz.

A végjátékbaajnokságon résztvevő művek közül az első helyre KORDANYI Attila rovatunkban 13. sz. alatt közölt, második helyre LINDNER László 112. sz. végjátéka került.

MAJUS HAVI MEGFEJTÉSEK

Grätzer. 1. a6, h3 2. Hf3!, Kf3: 3. Fd5 4. Kd5: h2 5. Ke5!: Kg5: 6. Ksr és nyer: 1. —, Fb1 2. Ke5:, h3 3. a7, Fe4 4. Ke4: h2 5. a8V, h1V† 7. f3 (Világos két utolsó lépését fel lehet cserélni.), Vel: 7. Kf5, Vd2 8. Ve4†, Kf1 9. f4!, Va5† 10. Ve5, Vd8 11. f5†, stb. és nyer. Néhány fejte szerint 2. a7 is célhoz vezet: 2. —, Fd5 3. Kd5:, h2 4. a8V, h1† 5. f3 és fenti változathoz hasonló állás állt elő. Világos számára tempóhátránnyal. Kérdés, hogy e tempóhátrány miatt megfussul-e a nyerés? Vizsgáljuk meg: 5. —, Vel: 6. Ke5:, Vg3† 7. Kf5, Vf4† 8. Kg6, Kf2 9. Ve4, Kg3 10. Kh5 és most lépéskényszeres helyzet állt elő, amit azonban nem lehet kihaszni!; sötét nyugodtan léphet 10. —, Kg2† és világos nem nyerhet: 11. Vf4:, g4†; 12. g5, Kf3: döntetlenre vezet; s döntetlen a játszma akkor is, ha világos vezérével lenyeri a g5 gyalogot, mert akkor sötét vezérével f3-ra üt és a g4 gyalog az elmélet tanúsága szerint nem érvényesíthető. (8 p.) A téves megállapításért — az intenció helyes közlése esetén — nem vonunk le büntetőpontot; mert aki mellékmegfejtési kisegítet közül, jó munkát végez, még akkor is, ha ez nem vezet eredményre.

106. Grätzer. 1. Fb8, Fg1 2. Fe5, Fd4 3. Fd4:, Kd4: 4. h6, Hf6 5. Kf6:, a2 6. h7,

a1V 7. h8V, Ke5† 8. Kg5:, Vh8 patt. illetve 6. —, a1F 7. h8V, Ke4† 8. Kf7!: Fh8: 9. Kg6 és döntetlen. 1. —, a2 2. Fe5, Fg3: 3. Fe1, Ff2 h6 Fd4 5. Fd4: 6. h7, a1V 10. Vh5† f6 8. Ve8: Ke4 9. Vg6†, majd 10. Vf5 és az előző végjáték negatív változatához hasonlóan, döntetlen. Nem megy 1. h6? (mint több fejteünk tévesen jelzi) Hf6 2. Kh6:, a2 3. Fd4, Kd4: 4. h7, a1V 5. h8V, Ke4: 6. Kg5:, Ve5†! (és nem 6. —, Vh8:?? patt) miatt és sötét nyer. (8 p.)

107. Matener. Intenció: 1. Fd7†, Kd7: 2. Bd6†, Kd6: 3. Vb8†, Vb8: patt, vagy 3. —, Ke7 4. Ve5† és örökös sakk. Alig néhány fejteünk vette észre, hogy 3. —, Vc7! után viszont sötét nyer. Pld. 4. V18†, Ke7 5. Vb8†, Vb8: Ke6 6. Vc8† és világos a vezércserét nem kerülheti el; a bástyaelfony pedig dönt, mert a sötét király elég közel van a megmaradó „c” gyaloghoz. (Az intencióért 6 p., a megdöntésért külön 4 p.)

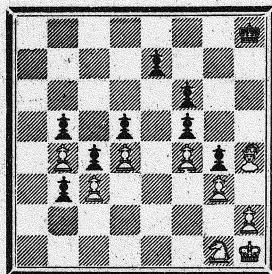
108. Zalán. 1. Ba4, h1V 2. Bh4†, Bh4: 3. Hg6†, Kg7 4. Hh4:, Fe6: 5. Fc7 és nyer: 1. —, g2 2. Bh4†, Kg7 (2. —, Fh7 3. Fc7!, majd matt) 3. Hf5†, Kg6 (3. —, Kf8 4. e7†, majd 5. Hg7†) 4. Bh2: (világos harmadik és negyedik lépése felcserélhető), g1V 5. Bg2†, Vg2: 6. Hh4† és nyer. Biztató kezdett! (8 p.)

TOVABBI SZEMELVÉNYEK
A SZOVJET ANTOLÓGIABÓL

Az antológiát bevezető Gurvics cikk több érdekes példát közöl közöttük eszmék pongyola, valamint gazdaságos és művészi kidolgozására. A következőkben két ilyen párt mutatunk be:

145. F. M. SZIMHOVICS

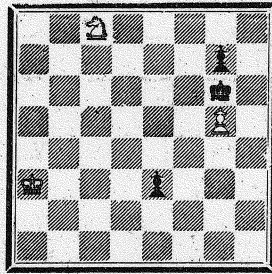
Schweizerische Schachzeitung, 1923. — Elismérés

Döntetlen

146. P. N. ILJIN

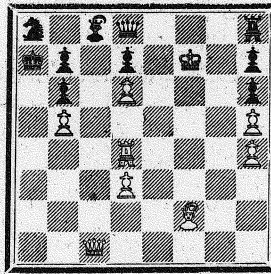
Sahmati, 1947. Különdíj

Döntetlen

147. F. M. SZIMHOVICS

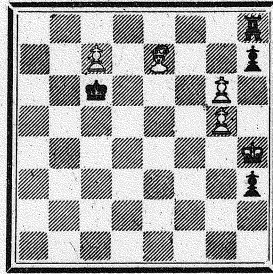
Chess Amateur, 1924.

Döntetlen

148. G. N. ZAHODJAKIN

„64”, 1939–40. 1–2. díj

Világos nyer

145. 1. Ff6†, ef6: 2. f4!, b2 (2. —, gh3: e. p. 3. Hf3, majd 4. Hd2) 3. Kg2, b1V 4. Kf2, Vb2† 5. He2, Val 6. Ke3, Vel 7. h5, d8†, mert a világos királyállás megközelíthetetlen.

146. 1. He7†, Kh7! (1. —, Kh5? 2. Hf5, e2 3. He3†; 1. —, Kf7 2. Hc6†, e2 3. He5†, majd 4. Hd3, v. Hf3; 1. —, Kg5: 2. Hc6†, e2 3. Hd4, e1V 4. Hf3†) 2. g6†, Kh8 3. Kb4, e2 4. Kc5, e1V 5. Kd5 és döntetlen, mert a világos király a huszart védi, a sötét király pedig nem tud a küzdelembe beavatkozni. A két végjáték

eszméje — egyetlen huszart tart döntetlen a vezérrel szemben — lényegében azonos, s mégis milyen különbség a két kidolgozás között!

147. 1. Ba4†, Kb8: 2. Ba8† 3. Va1†, Kb8 4. Vh8†, Vh8: d4! Vd3 6. Fe1, Vh8† 7. Ff2! és döntetlen, a sötét vezér nem tud kiszabadulni.

148. 1. g7, h2 (érdekes kísérőváltozat: 1. —, Bg8 2. Kh3†, Kc7: 3. Ff6†, Kd7 4. Kg4, Ke6 5. Kh5, Kf7 6. Kh6, Ba8 7. Kh7:, Bc8 8. Fb2 és 9. g6 nyer.) 2. gh8:V, h1V† 3. Kg3†, Vg1† 4. Kf4, Vf2†

5. Kg4†, Vg2† 6. Kf5! (a világos király csak úgy tud az örökös sakk elől menekülni, hogy önként bejelölje a sakk-szekkébe), Vf3† 7. Ke6†, Vd5† 8. Kf6, Vd4† 9. Kf7 Vh8: 10. Fd4†, Kd7† 11. c5V†! Kc8: 12. Ff6, h6 13. g6 és nyer, sötét lépéskényszerben van. E két végjáték eszméje közötti hasonlóság — a sötét vezér sarkokba sorozása — szembeszökő: Előbbi 19. utóbbi csak 9 bábort tartalmaz; s mégis ez mind a lejátszás dinamikája, mind a csattanós befejezés szempontjából elődjét messze felülmúlja!